

Intervenció ABA i sistèmica en TEA en context natural

“La feina dels nens no és aprendre. La nostra feina és ensenyar-los de la millor manera perquè aprenguin”

Noemi Quibus
Ricard Ferrer

WEB: www.animatea.cat
FACEBOOK: www.facebook.com/AnimaTEAautisme
MAIL: info@animatea.cat
TWITTER: [@AnimaTEAautisme](https://twitter.com/AnimaTEAautisme)

Trastorn de l'Espectre Autista

Diagnòstic

DSM-IV-TR: Trastorn Generalitzat del Desenvolupament
(Comunicació, Social, Conducta i Interessos)

DSM-V: Trastorn de l'Espectre Autista

(Comunicació i Interessos Restringits + llenguatge, QI, nivell d'afectació)

Característiques Clíiques

Teoria de la Ment
Atenció focalitzada en detalls
Dificultat en l'anticipació i en la temporalitat
Motivació restringida
Problemes en acceptar coses noves
Hipo o hiper sensibilitat a estímuls
Autoestimulacions no funcionals
Descompensació en domini d'habilitats
Dificultats en Aprenentatge per Observació
Dificultats en Aprenentatge per Assaig-Error
Altres patologies o problemes

El model

Pràctica Centrada en la Família

Intervenció cognitiva-conductual-sistèmica

Intervenció en Context Natural

Adaptat a les característiques i recursos de la família i del nen/a

La intervenció

Entrenament a pares, familiars i professionals

Entrenament teòric i pràctic de model

Intervenció Implementada pels Pares

Centrada en la Motivació i els punts forts

Aprenentatges funcionals

Global (totes les àrees del desenvolupament)

Estructura i Procés

Estructura

Format de Consultoria (de 2 a 4 hores setmanals)

Desplaçament dels consultors al context natural

Sessions de formació de la família i persones implicades

Sessions d'avaluació – observació

Hores directes (reunions, formació i avaluació) i indirectes (materials, seguiment, informes, observ.)

Procés

De més a menys intensiu

De més a menys directiu

De més a menys estructurat

Intervenció per objectius

Objectius a curt termini

Cada setmana es posen objectius de treball. S'utilitza el registre per seguir l'evolució del nen/a, l'aplicació dels pares i per adaptar la intervenció als resultats

Objectius a mig termini

Es fan avaluacions i nous objectius cada 3 mesos. Així es regulen les hores, contextos i persones en la intervenció

Objectius a llarg termini

Màxima autonomia familiar i del nen/a
Màxima adquisició i utilització d'habilitats del nen/a

Intervenció ABA

Augmentar conductes desitjades i disminuir conductes no desitjades

- Anàlisi Funcional de la Conducta
- Antecedent – Conducta - Conseqüència
- Motivació (extrínseca – intrínseca)
- Ajudes i retirada (Autonomia)
- Anticipació (activitats i reforç)
- Instrucció Estructurada - Desestructurada
- Descomposició de Tasques (de més fàcil a més difícil)
- Generalització (materials, persones, llocs)
- Aprenentatge Funcional (s'ha d'utilitzar en el dia a dia)

ABA Contemporani

**Antecedent – Conducta – Conseqüència
Basat en la Motivació**

Instrucció Estructurada

Reforç no relacionat amb la demanda.
Reforç per aproximacions successives.
Discriminació d'estímuls per respondre.
L'instructor decideix i dirigeix l'activitat.
Descomposició de tasques (analític).
Ensenyança d'habilitats.
Ambient molt estructurat per després generalitzar.
Ús d'ajudes no naturals (E. F., visual,...).

Assaig Discret

Instrucció Naturalitzada

Reforç relacionat amb la demanda.
Reforç per la intenció de respondre.
Resposta a múltiples estímuls.
El nen/a decideix i dirigeix l'activitat.
Globalitat de les tasques.
Treball per l'espontaneïtat.
Ambient natural ja generalitzat.
Menys ajudes no naturals (reforç social directe, model, observació, explicació).

PRT, E. Incidental, Generalització, R+ Op.

Intervenció Centrada en la Família

Rutines familiars

Anar a comprar
Hora del bany
Rentar-se mans
Anar al cine
Anar a menjar fora...

Treball estructurat

Habilitats bàsiques
Habilitats Cognitives
Habilitats de comunicació
Habilitats de Joc
Hàbits d'Autonomia

Comportament inadequats

Rigideses i Inflexibilitats
Queixes, Rabiets i Autolesions
Autoestimulacions

Treball Naturalitzat

Treball Estructurat i Naturalitzat

**Anàlisi Funcional de la Conducta
Recolzament Conductual Positiu**

Enfocament sistèmic

Teoria General de Sistemes, Teoria de Sistemes Dinàmics,
Teoria Ecològica i Teoria de la Comunicació Humana

- Persona com a sistema (Cognitiu-Conductual-Emocional)
- Sistemes i Subsistemes (Micro, Meso, Exo, Macro)
- Transaccional: bidireccionalitat entre les parts i el sistema
- Intervenir en l'individu és intervenir en el sistema
- Causalitat Circular
- Puntuació: interpretació de seqüències
- Relació: simètrica i complementària
- Homeòstasi: tendència a l'equilibri

Teràpia Familiar Sistèmica

Estratègica:

- Solucions intentades, Hipòtesis de funcionament, Preguntes circulars, Moment del Cicle Vital.

Estructural:

- Acomodació – Desafiar, Redefinició, Límits de subsistemes, Coalicions, Triangulacions, Directivitat, Passar del problema del nen/a a la intervenció de la família.

Centrada en Solucions:

- Escales, Canvi mínim, Poc a poc, De fàcil a difícil, Parlar llenguatge de la família, Adaptar intervenció segons les respostes i compliment de la família.

Treball amb la família

Empoderament, Benestar i Autonomia familiar
(treball amb la família, no per la família)

- **Estil Parental:** contingència de R+ / Implicació / Demanda
- **Implicació de tota la família nuclear**
- **Cohesió familiar:** la família com a equip
- **Estrès:** atenent a demandes de la família. Objectius pactats
- **HH. d'Afrontament:** centrats en problema i emoció
- **Especial cura del cuidador principal**
- **Treball amb tots els subsistemes** (fraternal, conjugal, parental)
- **Amplificar característiques del nen/a** sense el TEA
- **Recursos de la família:** econòmics, suport social i familiar
- **Buscar l'Autonomia i l'Empoderament**

Gràcies per l'atenció

**“Si li dones un peix a una persona podrà menjar un dia,
però si l'ensenyes a pescar podrà menjar tota la vida”**

